

etableret paa disse Gaarde. Jeg har ved mangfoldige Lejligheder udtalt mig om det uheldige i Statsdrift, hvor ikke dette var særlig paakrævet, og jeg har i det mindste to Gange under Finanslovbehandlingerne her i Tinget draget specielt Spørgsmaalet om Statsdrift paa disse to Gaarde frem. Berettigelsen heraf maa man sikkert erkende, naar man ser paa de Regnskaber, der foreligger fra Gaardene gennem de Aar, Staten har været Driftsherre. Den nye Ordning kunde jo først træde i Kraft 1. April 1918, til hvilket Tidspunkt Forpagterne skulde forlade Gaardene. Det første Aar var der ikke lagt noget Budget, og der ses heller ikke noget paa Regnskabet. For Aaret 1919 udviste Budgettet en Indtægt paa 265 000 Kr. og en Udgift paa 245 000 Kr., altsaa et Overskud paa 20 000 Kr.; Regnskabet udviste et Overskud paa 19 538 Kr. For næste Aar 1920—21 — det var jo netop i de Aar, da det ellers var ganske godt at drive Landbrug — var der budgetteret en Indtægt: 330 000 Kr., en Udgift: 342 000 Kr. og et Underskud paa 12 000 Kr.; der blev et Underskud paa 9 440 Kr. I 1921—22 var der budgetteret en Indtægt paa 360 000 Kr., en Udgift paa 340 000 Kr., paa Tillægsbevillingsloven yderligere en Udgift paa 11 610 Kr. og et Overskud paa 8 390 Kr.; det blev til et Underskud paa 192 077 Kr. I 1922—23 var Budgettet opført med en Indtægt paa 300 000 Kr., en Udgift paa 280 000 Kr. og et Overskud paa 20 000 Kr.; Resultatet blev imidlertid et Underskud paa 29 017 Kr. I 1923—24 var Indtægten opført med 250 000 Kr., Udgiften med 230 000 Kr., og Overskuddet med 20 000 Kr.; Resultatet blev, at Udgifter og Indtægter a balancerede hinanden. I 1924—25 var Indtægten opført med 300 000 Kr., Udgiften med 280 000 Kr. og Overskuddet med 20 000 Kr.; der blev et lille Overskud paa 3 473 Kr.

Ved alle disse Regnskaber er der imidlertid det at bemærke, at der intet er opført til Forrentning af eller Afskrivning paa den Kapital, der er anbragt i Gaardene. For 1924 opføres den i Ejendommene anbragte Kapital rundt regnet med $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. I 1925—26 var Indtægten budgetteret til 312 000 Kr. og Udgiften til 369 520 Kr.; der var saaledes budgetteret et Underskud paa 57 520 Kr., men der blev et Underskud paa 267 015 Kr., idet man har medtaget Forrentning og Afskrivning. For 1926—27 var der budgetteret en Indtægt paa 385 000 Kr. og en Udgift paa 398 000 Kr., altsaa et Minus paa 13 000 Kr., men der foreligger endnu ikke Regnskab for dette Aar. Endelig

er for det kommende Finansaar Indtægten budgetteret til 300 000 Kr. og Udgiften til 342 554 Kr., altsaa med et Underskud paa 42 554 Kr. Man ser altsaa, at der konstant har været Underskud paa Driften af disse Gaarde gennem samtlige Aar. Og hvis man saa spørger, hvad Nytte Befolkningen har haft af denne Udgift, der dog fornuftigvis skulde tjene til Fremme af Landvæsenet, er jeg ikke i Stand til at paapege nogen. Jeg tror derfor, at her er et af de Punkter, hvor Rigsdagen kan sætte ind, og jeg haaber, at Lovforslaget vil faa Tilslutning hos den høje Regering, efter at det nu en Gang til er paapeget paa Grundlag af saa mange Aars Erfaringer, at her er et Sted, hvor vi kan skaane Staten for en betydelig aarlig Merudgift.

Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale dette Lovforslag.

Jeg kommer dernæst til *Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 83 af 31. Marts 1926 om kommunale Ejendomsskatter*. Lovforslaget indeholder en Ændring til § 7 i den nævnte Lov og siger: „Amtsrepartitionsfondens Fornødenheder tilvejebringes dels ved Udskrivning paa Amtsrads kredsens Ejendomme, dels ved Ligning paa de under Amtsrads kredsen hørende Kommuner. Af Beløbet skal mindst Halvdelen udskrives paa Amtsrads kredsens Ejendomme og en Fjerdedel paa Kommunerne. Bestemmelse om Paaligning af det øvrige Beløb tages for et Aar ad Gangen efter nedenstaaende Regler“. Den sidste Linie i Lovforslaget indeholder kun en redaktionel Ændring. Dette Lovforslag vil jo ændre Landkommunalovens § 50, som siger, at af Amtsrepartitionsfondens Fornødenheder skal de $\frac{2}{3}$ lignedes paa Ejendomme, medens Amtsradet har fri Adgang til at tilvejebringe indtil en Trediedel ved Paaligning paa Kommunerne. Allerede den Gang havde man Øjet aabent for, at der kunde være Rimelighed i, at ikke alt det, Amtsrads kredsen skulde bruge, blev lignet paa Ejendommene, og jo mere Tiden skred frem, des stærkere har Forskydningen været gennem Stationsbyernes Vækst og de store Krav til Amtsfonden, som slet ikke kendtes tidligere fra den Del af Befolkningen, der ikke er knyttet til de Ejendomme, der i saa væsentlig Grad svarer Bidragene til Amtsfonden.

Hvis alle Amtsråd helt eller dog i højere Grad delvis havde benyttet den Tilladelse, der er givet i § 50 i Loven af 1867, havde der ikke været Anledning til at forelægge dette Lovforslag, men det er jo ikke Tilfældet. Af samtlige Amtsråds-